

Întregirea tabloului publicisticii lui B. P. Hasdeu

Înrădăcinată în cele mai profunde straturi ale humismului spiritual românesc, publicistica lui B. P. Hasdeu decantează cele mai pure transparențe ale artei verbului, înscriindu-se în aria luminoasă a unui sincronism european, dar închizând în liniile ei ondulatorii o parte a istoriei din ziaristica noastră.

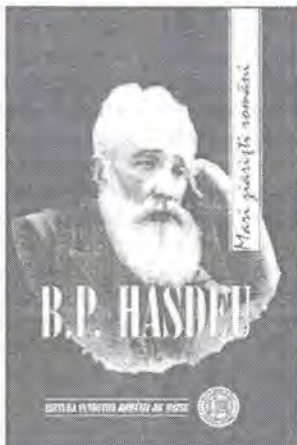
Profesorul universitar Mihai Iordănescu, de altfel un asiduu cercetător al domeniului, și nu numai, și-a întemeiat volumul de față* pe numeroase fapte și documente găsite în arhive și biblioteci, preocupându-se să includă în ediția dată întreaga tipologie a publicisticii marelui cărturar.

Cartea este structurată în șase capitole, debutând cu un studiu asupra activității publicistice a lui B. P. Hasdeu care "în ziaristică refuză plutirea pe deasupra problemelor, flatarea unui gust public îndoielnic, divagația pe teme de meschină intimitate și oportunismul de orice natură" (p.6). Nu întâmplător, N. Iorga socotea presa ca "factor de căpetenie".

Desigur, e necesar să facem delimitarea între "inventarierea" și "descrierea" moștenirii publicisticii lui B. P. Hasdeu, fapt care se realizează cu ajutorul bibliografiei și notelor.

Întregirea tabloului presupune conexiuni, avînd drept scop lărgirea viziunii.

Pentru a realiza un lucru temeinic, se impun, încă de la început, cîteva elemente de bază: componență spirituală, idei, stări, reacții, sensi-

bilitate, conștiință etc.

Acest fapt ne permite să spunem că publicistica marelui clasic reprezintă: "istoria spiritului ziaristic românesc", valorile și evoluția lor pe întregul parcurs al vremii.

Autorul și-a propus cîteva direcții de acțiune: o cercetare a judecăților critice fragmentare care au persistat și persistă "și dincolo de creația literară a lui B. P. Hasdeu" (p. 14), completarea paletii publicisticii cărturarului de la Cîmpina cu unele titluri mai puțin consemnate pînă acum, întregirea bibliografiei domeniului cu noi nume de cercetători, care, din diverse motive, mai rămîn în umbră.

Cu regret, cartea recenzată nu include toate titlurile apărute în presa timpului. Pe de altă parte, sunt incluse unele articole fără să se țină cont de criteriile temeinice și evoluția firească a genului.

Cu toate acestea, considerăm că obiectivele propuse de alcătuirii volumului dat au fost finalizate și anume: o nouă afirmare a ceea ce este publicistica lui B. P. Hasdeu; demonstrarea pe bază de argumente, a unui fapt extrem de important: "răspunderea și competența alcătuiesc cartea de noblețe a ziaristului B. P. Hasdeu" (p. 6).

Monografia profesorului Mihai Iordănescu se circumscrie, prin valoarea ei informativă, tematică și instructiv-educativă, în bibliografia de specialitate, ocupînd aici un loc ce va fi căutat de mulți pasionați de Hasdeu.

* Bogdan Petriceicu Hasdeu. *Publicistică (Introducere, notă asupra ediției și alegerea textelor de Mihai Iordănescu)*. București: Editura Fundației România Mare, 2001, 256 p.

Vitalie RĂILEANU,
Centrul Național de Hasdeologie